

hans Doktrin. Den ærede Minister har ikke den allerfjærneste statsretlige Pligt til at bøje sig mere for Rigsdagens Veto end til at bøje sig for Folkethingets Veto alene. Og selv om han personlig skulde være tilbøjelig til, hvis han fik hele Rigsdagen imod sig, da at trække sig tilbage, saa indeholder dette ikke Spor af Forpligtelse for hans Eftermand til at være lige saa intontent som han selv. Hvis derimod denne nye Mand handler just i denne Ministers Mand ved at sige: Jeg blæser hele Rigsdagen et Stykke, ligesom min Forgænger før blæste Folkethinget et Stykke, saa maa den ærede Minister, naar han atter har indtaget sit Sæde som Fører for Landstinget, ved sin Fortid være bunden til ubrødelig at støtte denne Efterfølger; han kan ikke blive hans Modstander uden paa hvert eneste Punkt at slaa sig selv paa Munden.

Men en Diskussion om, hvorvidt vor Forkastelse af de provisoriske Love er gyldig eller ikke, er der hyderligere af den Grund ingen Opfordring til at indlade sig paa, fordi nemlig det i Realiteten er fuldstændig ligegyldigt, hvilken Opfattelse man gjør gjældende. Saaledes som Sagen faktisk nu foreligger, er det for os aldeles Et og det Samme, enten man stiller sig paa Folkethingets Standpunkt eller paa Regjeringens. Der er i Resultatet ingenjombest Jorffjel. Hvis Venstre, hvis Folkethinget, har Ret i sin Opfattelse, saa have vi ingen Andel hverken i Bevillingsret eller i Lovgivningsret, fordi den er taget fra os. Hvis Regjeringen, hvis Høire har Ret i sin Opfattelse, saa have vi ingen Andel i Lovgivningsret og Bevillingsret, fordi vi aldrig have havt nogen. Det er hele Jorffjellen. Vi have troet hidtil, at vi havde en Forfatning, som gav os disse Rettigheder; men hvis disse Fortolkninger af Grundloven, som af Regjeringen gjøres gjældende, hvis de ere rigtige, saa har dette ikke været Andet end en Illusion. Vi have i Virkeligheden aldrig havt Andet end Afgang til at udtale vor Mening. Denne Forsamling, Rigsdagen, har da aldrig været andet end en raadgivende Forsamling. Vi troede, at vi i 1848 og 49 havde faaet en fri Forfatning, saaledes som dette Begreb forstaaes i andre europæiske Lande, at vi fik en Forfatning, der gav besluttende Myndighed til Folkets Repræsentanter. Men dette er da en Feiltagelse. Det, der den Gang skete, var kun, at medens vi i 1831 fik to raadgivende Forsamlinger, en for hver Del af Landet, fik vi i 1849 en raadgivende Forsamling for hele Landet, delt i to Afdelinger — det er Alt, hvad der skete. Man tør vistnok sige, at denne Opfattelse af vor Forfatning er —

med et maadeholdent Udtryk — ikke just den gængse, ikke er den, der hidtil har været gjældende. Naar det hedder i Grundlovens § 2, at „Lovgivningsmagten er hos Kongen og Rigsdagen i Forening“, saa skal dette altsaa forstaaes saaledes, at al Lovgivningsmagt er hos Kongen, og at Rigsdagen har kun Afgang til at sige sin Mening, til at give Raad. Jeg gjentager, denne Opfattelse er ikke den gængse; men naar Grundloven er saaledes at forstaa, saa maa vi først og fremmest bare vide det. Der er sikkert dem, der ville sige, at selv om Folkethinget fremtidig skal bestaa kun med denne Myndighed, kun som raadgivende Forsamling, saa er dette i al Fald Noget; det er bedre end ingen Ting. Jeg svarer dertil: Ja det er ogsaa min Mening. Jeg tror selv, at Noget er bedre end Intet, at et raadgivende Folkething er bedre end intet Folkething. Men hvad der er værre end Intet at have, det er at have en raadgivende Forsamling, under den løgnagtige Maske af at have noget Andet og Mere. Skulle vi have en blot raadgivende Rigsdag, saa lad den blive kaldt saaledes. Hvis vi ikke have Andet her end blot Afgang til at sige vor Mening, saa staa vi nu, hvor vi stod for 50 Aar siden; saa faa vi at tage fat og at kjæmpe, ligesom man maatte kjæmpe den Gang, for at naae til en fri Forfatning. Men vi naae den ikke, hvis vi hylle for os selv, at vi allerede have den. Hvis man i Kristian den 8des Tid havde været enige om at fortælle hinanden, at man i Stænderforfatningen, havde „den frieste Forfatning i Verden“, saa vare vi aldrig naaede til Konstitutionen af 1849. Hvis Ministeriets Fortolkning af Grundloven er den, der fremtidig skal være gjældende heri Landet, saa er der ikke andet at sige, end at vi i disse 40 Aar have levet i en Illusion. Vi have levet glade, tilfredse fornøiede i den Tro, at vi vare et frit Folk. Den Tid er gaaet behagelig. Vi have ingen Grund til at beklage os. Men hvis vi nu, efter at Sløret er tønderrevet, efter at Sandheden er opdaget, hvis vi nu af Svaghed og Feighed ikke tør bekjende Sandheden, som den er, hvis vi skulle Rækken under Naget, og dog samtidig ville bevare Skinnets af, at alt er ved det Gamle — da begynder Foragtigheden.

Den ærede Finantsminister udtalte, at det vel i Principet maa erkjendes, at enhver af Lovgivningens Faktorer har en ubegrænset Ret til at sige Nei, men at denne Ret kan benyttes i en saadan Udstrækning, saa hensynsløst, at hele Statsmaskineriet bringes til at gaa i Staa. Han kan herved selvfølgelig ikke have sigtet til den Finantsloov, som blev ham tilbudt af dette Thing i Foraaret,